Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Muistio

6.11.2018

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto 7.11.2018 klo 13:00

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2018 toiseksi lisätalousarvioksi / PL 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Sisäasiainministeriön hallinnonalalle ehdotetaan lisämäärärahaa (netto) yhteensä 19,511 milj. euroa, josta 15,0 milj. euroa on kehyksen ulkopuolista alv-menoa.

Seuraavassa esitetään momenttikohtaiset asiamuutokset:

Momentti 26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot (smr 2v)

Momentille ehdotetaan Helsingin huipputapaamisesta poliisille aiheutuneisiin ylimääräisiin kustannuksiin yhteensä 2,692 milj. euroa.

Yhdysvaltain ja Venäjän presidenttien Helsingissä 15.–16.7.2018 pidetyn huipputapaamisen turvaamistehtävistä vastasi poliisi. Huipputapaamisesta aiheutui poliisille ylimääräisiä, ennakoimattomia kustannuksia. Tapaamisen turvaamismenettelyistä vastasi Helsingin poliisilaitos, mutta tapaamisesta aiheutuviin tehtäviin ja järjestelyihin käytettiin poliisin resursseja kautta koko maan. Ylimääräisiä kustannuksia aiheutui erityisesti henkilöstömenoista sekä matka- ja majoituskuluista.

Momentti 26.20.01 Rajavartiolaitoksen toimintamenot (smr 2v)

Momentille ehdotetaan yhteensä 0,970 milj. euron lisämäärärahaa.

Rajavartiolaitos osallistui Helsingin huipputapaamisen järjestelyihin palauttamalla sisärajavalvonnan sekä antamalla poliisille virka-apua turvajärjestelyissä. Näistä toimenpiteistä aiheutui ylimääräisiä henkilöstökustannuksia ja kaluston käyttökustannuksia yhteensä 0,670 milj. euroa.

Lisämäärärahaa ehdotetaan yhteensä 0,3 milj. euroa sammutuslentojen ja Itä-Lapin metsäpalojen aiheuttamiin ylimääräisiin kustannuksiin. Poikkeuksellisen kuuma ja kuiva kesä moninkertaisti Rajavartiolaitoksen helikoptereiden käytön metsäpalojen sammutuksessa.

Momentti 26.30.01 Pelastustoimen toimintamenot (smr 2v)

Momentille ehdotetaan yhteensä 1,860 milj. euron lisämäärärahaa Pelastusopiston toimintaedellytysten turvaamiseen.

Kuopiossa sijaitsevan Suomen Pelastusopiston kehittymistä pelastusalan kansainvälisen tason osaamiskeskuksena vahvistetaan kokoa-

malla Suomessa tapahtuva pelastusalan tutkintoon johtava koulutus Suomen Pelastusopistoon. Tehtävään valmistautumiseksi ja siihen liittyvän Pelastusopiston ydintoiminnan turvaamiseksi momentille esitetään lisämäärärahaa. Pelastusopisto on jo useiden vuosien ajan tehostanut toimintaansa saavuttaen toiminnan menoissa ehdottoman minimitason eikä se kykene toiminnan tehostamisen keinoin ilman lisämäärärahaa saavuttamaan taloudellista tasapainoa.

Momentti 26.30.20 Erityismenot (arv)

Momentille ehdotetaan lisämäärärahaa 1,7 milj. euroa, josta 1,2 milj. euroa metsäpalojen tähystystoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin ja 0,5 milj. euroa Ruotsin metsäpalojen sammutustöihin osallistumisesta Suomelle aiheutuneisiin kustannuksiin.

Loppukevään ja kesän poikkeuksellisten sääolosuhteiden vuoksi metsäpalojen tähystystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneet kustannukset ovat olleet merkittävästi suuremmat kuin voitiin ennakoida. Lisäksi heinäkuussa sisäministeriö päätti lähettää 28 asiantuntijaa sekä pelastuslaitosten materiaalin Ruotsiin tukemaan metsäpalojen sammutustöissä. Päätös lähettämisestä perustui Ruotsin valtion viralliseen avunpyyntöön Suomelle ja avunanto tapahtui ns. Nordred -sopimuksen puitteissa.

Momentti 26.40.22 Vapaaehtoinen paluu (smr 2v)

Momentilta ehdotetaan vähennettäväksi 3,0 milj. euroa tarkentuneen arvioinnin tuloksena.

Kielteisen lainvoimaisen turvapaikkapäätöksen saaneiden turvapaikanhakijoiden kiinnostus palata takaisin kotimaahansa on ollut vähäistä. Vapaaehtoisen paluun aktivointitoimenpiteet ja avustuksen tason nosto eivät ole vielä johtaneet vapaaehtoisesti palaavien määrän kasvuun odotetusti. Tänä vuonna vapaaehtoisesti on palannut kotimaahansa yhteensä 600 henkilöä (tilanne 28.10.2018). Viime vuonna palaajia oli yhteensä 1 422. Vähäiseen kiinnostukseen vapaaehtoista paluuta kohtaan voivat vaikuttaa mm. eri syistä pitkittynyt turvapaikkaprosessi ja sosiaalisten siteiden ja elämän muodostuminen Suomeen, tulevaisuuden näkymien puute kotimaassa ja näistä johtuva haluttomuus kotimaahan paluuta kohtaan.

Paluun tehostamistoimenpiteillä jatkossa ehkäistään laittoman maassa oleskelun kasvua ja sen synnyttämiä lieveilmiöitä syrjäytymiseen, harmaan talouden kasvuun, rikollisuuteen ja ylipäätään yhteiskunnan epävakauteen liittyen.

Lisäksi teknisinä muutoksina ehdotetaan seuraavaa:

1. Momentille 26.10.21 KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (smr 3v) vuoden 2016 talousarviossa myönnetystä määrärahasta peruutetaan 4,0 milj. euroa. Peruutus aiheutuu hankkeeseen liittyvien investointien maksatusten viivästymisestä. Vastaava määräraha budjetoidaan uudelleen vuodelle 2019.

2. Momentille 26.30.02 Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (smr 2v) ehdotetaan 289 000 euron lisäystä siirtona UM:n pääluokasta momentilta 24.01.01. Siirto liittyy Hätäkeskuslaitoksen hoitamiin ulkoministeriön konsulipalvelujen avustaviin asiakaspalvelutehtäviin ajalla 16.4.2018—31.7.2020.

3. Momentille 26.40.21 (arv) ehdotetaan lisättäväksi 6,0 milj. euroa. Lisäys aiheutuu turvapaikanhakijoiden ennakoitua hitaammasta poistumisesta vastaanottojärjestelmän piiristä, erityisesti uusintahakemusten suuren määrän johdosta. Vastaavasti momentilta 26.40.63 Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arv) ehdotetaan vähennettäväksi 6,0 milj. euroa. Vähennys aiheutuu tarkentuneesta menoarviosta.